

LUDU

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książd Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bęben

PRENUMERATA: W Brazylii 108000 z góry, 118000 z dołu, półrocza 68000; za przesyłką osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 38000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu“: Curitiba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: 1 raz 2\$, 2 razy 3\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ i t. d. Ogłoszenia płaci się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić znacznikami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 rejsów.

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego i Księgarni Rydygiera.

MENSAGEM

czylі orędzie Prezydenta Stanu São Paulo.

(Dokończenie)

Emigrację do stanu São Paulo wprowadził prezydent Julio Prestes na inne tory. Jak wiadomo, stan São Paulo uprawiał tak zwane przychodźstwo subwencjonowane, aby tylko pozyskać dostateczną ilość rąk do pracy na plantacji kawy. W tym celu wyznaczył rząd stanowy 2 miliony milrejsów rocznie na opłacanie podróży emigrantów do São Paulo, wreszcie upoważnił to warzystwo emigracyjne nawet do większych wydatków w wyjątkowych okolicznościach; i właśnie te upoważnienia doszły do 14-go lipca 1927 roku do cyfry 25 milionów milrejsów. Wobec niedoboru w budżecie, prezydent Prestes zniósł najpierw upoważnienia a potem od 1-go stycznia 1928 i wszelkie zapomogi na emigrację, tak że odąd istnieje tylko emigracja dobrowolna do São Paulo, która się sama opłacać musi. Prezydent nieprawdliwie się z tego kroku zaznacza, że wśród emigrantów było mnóstwo niepożądanych i przewrotnych elementów a przy pozornym zdrowiu nawet chorych, jakto stwierdził dyrektor w Juquery a nawet i inni psychiatrzy. W roku 1927 napłynęło do São Paulo 92413 emigrantów; w tej liczbie litwinów 11844, portugalczyków 11840, japończyków 9063, włochów 8311, brazyjlan 7435, hiszpanów 7357, Niemców 2411, jugosłowian 2319, syryjczyków 1851, Polaków w 1533, reszta rozpadają się na 41 narodowości.

Na 164 niemieckich parowcach przybyło 14 535 emigrantów, na 136 francuskich 14086, na 158 włoskich 9180, na 594 narodowych brazylijskich 10309 i t. d. Wymaga się imigracja brazylijską z innych stanów do São Paulo: w roku 1927 napłynęło z innych stanów do São Paulo 30,806 przybyszów, w roku 1926 27,193. Stan opłacił podróż 24316 emigrantów w 1927 mym, a w 1926 w roku 1926 Dobrowolnych emigrantów na własny koszt zjechało do São Paulo w 1927 mym 68,097. Wyjechało z powrotem ze stanu São Paulo (czyli poprostu uciekło z powodu nieznanych warunków pracy na znacznej większości fazend kawowych) przez port Santos (3-ia klasa) w roku 1927 mym 26591 emigrantów z tej liczby: brazyjlan 6068, portugalczyków 5269, włochów 3775, Niemców 2446 i t. d. Pozostało w São Paulo emigrantów w 1927 roku 41841 osób Według narodowości, w roku 1927 pozostało z emigrantów w São Paulo: z litwinów przeszło 95 procent, z jugosłowian 91 procent z ja-

pończyków 90 procent, z syryjczyków 68 procent, z Polaków w 56 procent przeszło (a uciekło przeszło 43 procent), hiszpanów 55 procent, portugalczyków 46 procent, Niemców 29 procent (uciekło 70 procent), brazyjlan 23 procent (uciekło 76 procent), włochów 15 procent (uciekło 84 procent) i t. d. Wogóle w stuleciu od roku 1827 do 1927 napłynęło do São Paulo emigrantów w 2 322 579, z tej liczby ze zapomogą 1 128 579, bez zapomogi 1 016 285. Według narodowości: włochów 927 967, hiszpanów 376 069, portugalczyków 359 285 i t. d.

Zwolna poprawiają się stosunki dla emigrantów po fazendach kawy; zaprowadza się zwolna zdrową wodę, światło elektryczne i poprawiają się stosunki mieszkaniowe. Wreszcie napływ narodowych robotników z innych stanów ratuje nasiten napływ wymaga się z roku na rok.

Kolonizacji ziem stanu São Paulo nie prowadzi, gdyż wszystkie ziemie stanowe już skolonizowano a »Directoria do Terras e Colonisação« osiąga tylko należytości i osiedla jeszcze resztkówki mniej wartościowe lub opuszczone i porzucone szakry. Prywatną kolonizację prowadzi tylko »Companhia Japonesa« pod Iguapé

Patronato Agricola żądał i załatwia spory między robotnikami — kolonistami a fazenderami do tej instytucji zwracają się też konsulowie przy obronie robotników. Liczba plantatorów, którzy nie wypłacają na czas zarobków zmniejsza się znacząco Skarg do patronatu wniesiono w 1927 roku w 834 wypadkach; z tego reklamacji od kolonistów było 702 a od fazenderów 44, od konsułów wpłynęło spraw 62, zażaleń na fazenderów było 684.

Należytości skrzywdzonym wypłacił »Patronato Agricola« na sumę 408,754\$000. Wogóle od założenia »Patronato Agricola« wypłacił już pokrzywdzonym 3,781,092\$492.

Sprawnie pracują w zakresie rolnictwa »Conselho Superior do Ensino da Agricultura« i »Diretoria de Industria Animal« w zakresie hodowli bydła. Opiekę nad lasami ma »Serviço Florestal« — urząd lasowy, który dba o rezerwy lasne, nowe zalesienia i cały stan, podzielił na 5 dystryktów lasowych. Urząd ten prowadzi szkółki lasne, tepliszki i szkoleni i utrzymuje muzeum drzew gatunkowych w Cantareira. Połączony stan powietrza bada w naszym stanie 53 stacji meteorologicznych. Przywóz w roku 1927 mym wyniósł: 1,282,285,004\$000 a wywóz: 1,943,912,500\$000. Sprawozdania najwięcej: towarów żelaznych i maszyn i pieśni (w ziarnie za 114,327 kontów (w mąki za 4,197 kontów w r. 1927 mym). Wywozimy:

kawy najwięcej bo przeszło 10 milionów worków za 1 miliard 865 milionów i 670 tysięcy milrejsów, nadto mięso mrożone, skóry, ryż, miłg, fiżon, owoce, cukier, wyroby tkackie jedwabne.

W roku 1927 mym naliczono w stanie São Paulo 1,047,496 350 krzaków kawy, ludność liczy 6,001,458 głów, miasto stolica São Paulo 948 139 mieszkańców.

Wiadomości

Z POLSKI

UKRYTY CEL

Wysunięty przez opinię »sanaocynną« projekt t. zw. ludowego wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, nasuwa coraz to nowe zastrzeżenia.

»Kurjer Poznański« przypomina, iż po wypadkach majowych p. Hołkówo dzisiejszy dygnitarz z Ministerjum Spraw Zagranicznych, socjalista i prorektor »kościoła narodowego« w książce »O zmianę konstytucji« uzasadniał projekt wyboru prezydenta na lat 4 w drodze powszechnego głosowania.

»Zdaniem mojem — pisał — punkt ciężkości walki o władzę musi być przeniesiony z walki o mandaty w Sejmie na walkę o Prezydenta: Wybór Prezydenta musi być istotnym problemem sił społecznych i politycznych. Wybranie kandydata lewicy na Prezydenta — to gwarancja, że przez cztery lata władza wykonawcza spoczywać będzie w rękach lewicy«.

»W państwie polskim przy 1/3 mniejszości narodowych które zawsze będą głosowały za kandydatem lewicy — trzeba nadzwyczajnych okoliczności aby przeszedł na Prezydenta kandydat prawicy«.

Nasuwają to »Kur. Poznańskiemu« słuszne uwagi

»Sprawa jest więc postawiona jasno. Ukrytym celem wyboru Prezydenta przez plebiscyt to utrwalenie w Polsce rządów lewicy i mniejszości narodowych, oraz powierzenie im władzy przez dyktatorskiej — to otwarcie nowego pola dla popisu najskrajniejszej demagogii i działania nieświadomych mas. Wybór Prezydenta przez plebiscyt oddanie losu państwa w ręce mniejszości i analfabetów, których w Polsce jest większość, — to brutalne odsuniecie od właściwego wpływu na państwo w jednej z najważniejszych dziedzin czynników świadomości państwa narodowego państwa«.

Jest rzeczą znamienną, że wśród konserwatywnych sfer »sanaocynnych« za plebiscytem w wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej kruszą kopie ci sami politycy, którzy równocześnie wykazują nierażonalność równych wyborów

Kazimierz Downarowicz

NOWY KONSUL POLSKI W KURYTYBIE, zjechał dnia 16-go sierpnia okrętem »Commandante Capella« z Rio do Paranaqua, skąd pociągiem wieczornym przybył tegoż dnia do Kurytyby. Na dworczo powitało go bardzo wielu przedstawicieli naszej kolonii polskiej, adjutant p. prezydenta Camargi i konsulowie innych narodowości. P. Konsulowi, Jego Małżonce i 7-mioletniej córce Danusi ofiarowały piękny bukiet kwiatów od Związku Polskiego panny Karola Lachowska i Emilia Wójcikówna. P. P. Konsulowie zamieszkałi chwilowo w Grande Hotelu P. Konsul Downarowicz rozpoczął już pełne urzędowanie w Konsulacie, gdzie przyjmuje wszystkich zainteresowanych.

000

P. KAZIMIERZ DOWNAROWICZ, nasz nowy konsul w Kurytybie, urodził się w r. 1885 w majątku Klikowa w Radomskiem; kształcił się w szkołach średnich w Miławie koło Rygi na Eotwie; dalsze studia odbywał w Liège w Belgii na wydziale inżynierji. Po skończeniu fakultetu inżynierji praktykował swój zawód w wielkich zakładach przemysłowych w Sheffield w Anglii. W roku 1918 tym zostaje wysłany do Anglii dla zajęcia się jeńcami polskimi skoncentrowanymi w obozach niemieckich w Anglii; po porozumieniu się rządu polskiego z rządem angielskim w roku 1919 wyodrębnił P. Downarowicz jeńców polskich z obozów angielskich i przewoził ich do Franoji do specjalnych obozów polskich, gdzie ich zorganizowano w wojsko polskie. We Franoji rozpoczął P. Downarowicz swą pracę społeczną przy organizacji tych obozów, które wzorowo urządził. W roku 1920 zostaje przeniesiony do Antwerpii w Belgii w charakterze attaché emigracyjnego; w roku 1922 qim zostaje tamże konsulem i prowadzi placówkę konsularną aż do lipca bieżącego roku, do chwili przeniesienia do Kurytyby. Na terenie belgijskim poświęcił się p. konsul Downarowicz przedewszystkiem pracy społecznej. Przez Antwerpię, największy port belgijski, szły fale emigracyjne z Polski do Ameryki i z powrotem. W zamieszaniu i chaosie emigracyjnym grasowało w tym porcie mnóstwo jednostek szkodliwych, wyszukujących tak reemigrantów jak i wjeżdżających do Ameryki, zwłaszcza na polu wymiany pieniędzy, tak chwiejnych i zmiennych w swej wartości w owych latach. Przeciw tym nadużyciom wystąpił p. konsul Downarowicz, organizując biuro emigracyjne dla pomocy przejezdnych przez Antwerpię rodaków. Później wytoniło się nowe zagadnienie, emigracji robotniczej z Polski do Belgii; napłynęło do tego kraju ogółem 27 tysięcy emigrantów. By ich ostrzedz przed wyższym i agitacją komunistyczną, założył p. konsul Downarowicz komitet opieki nad wychodźstwem, w którym pod swem przewodnictwem jako prezes skupił wszystkich ludzi dobrej woli prócz komisjiów nastrojonych antypaństwowo. W zgodnej współpracy sprowadził nauczycieli z Polski, założył szkoły, zorganizował szkolnictwo dla emigrantów polskich w Belgii i wzajemną pomoc. Konsulat i komitet dążyły do stworzenia jednego ogólnego związku, z którego wyłączone wszelką partijnosc. W ramach tejże organizacji pomieścić się mogło wychodźstwo o różnych zapatrywaniach, od skrajnej lewicy do skrajnej prawicy z wyjątkiem chyba ludzi złej woli i komunistów jako czynnika antypaństwowego. Zakusy jednostek złej woli, chcących przewodniczyć robotnikom, a mających cele uboczne i osobiste na widoku, rozbiły się o energję konsula Downarowicza. Również komunisti, chociaż założyli swoją szkołę koło Liège, ustąpili zupełnie.

Przełatała tylko organizacja o charakterze narodowo-społecznym i skupiała całe wychodźstwo Belgii i Wielkiego Księstwa Luksemburskiego. Stosunek między emigracją a konsulem był oparty na wzajemnym zaufaniu i szacunku.

Z tymi szlachetnymi zamiarami i dobrymi chęciami, które wydały tak dobry rezultat w liège, przedostał się p. Dr. K. Downarowicz na teren lutejszy i chce dla dobra państwa i kolonii użytkować każdą energję. To też jesteśmy pewni, że wszyscy dobrej woli Rodacy skupią się około Niego.

P. K. Downarowicz przybył ze swoją małżonką p. Haliną z Kraszewskich i 7-mioletnią córeczką Danusią. Pani Konsulowa po ukończeniu średniego zakładu w Warszawie, wyjechała na studia uzupełniające do Belgii a stamtąd do Anglii. Związek małżeński zawarli Państwo Konsulowstwo we Franoji w Albeville w roku 1919.

powszechnych do Sejmu i Sanaocynnych w ich oboj bardzo wiele i natu. W polityce obozu »sanaocynnego« bardzo dziwnym charakterem bywają zagadki. By-

Rodacy!

Polska z każdym dniem umacnia swe stanowisko w szeregu połączonych narodów.

Polska czuje w sobie tyle życia i siły, że zmuszona jest aż za morzem szukać pola dla swego działania. Polska potrzebuje rynków zbytu dla swych płodów rolnych i mineralnych.

Już w bieżącym miesiącu, w portach brazylijskich, powiecać będzie polski sztandar na pierwszym polskim parostatku «KRASKUS».

Lotnicy polscy gotowi są życie swe i imię poświęcić dla tradycyjnej i historycznej stawy imienia polskiego, przelatując przestrzeń między Europą a Ameryką.

Przemysł i handel polski coraz więcej się rozwija, tak że dziś największe narody starają się o nawiązanie stosunków handlowych z Polską.

Emigracja z Polski do Brazylii, z powodu przeludnienia, co rok daje nam nowy element, a z nim również i kapitał lokowany z musu w bankach obcokrajowych. Te banki obcokrajowe dorobiły się w krótkim czasie szalonych kapitałów, które akcjonariuszom przyniosą rok rocznie okazałe zyski.

Wszystkie narody, nawet najmniejsze, posiadają swe własne banki w Brazylii.

Nasz polski handel i przemysł zmuszony jest posługiwać się obcymi bankami.

RODACY! POWSTAŁA MYŚL ZAŁOŻENIA BANKU POLSKO-BRAZYLJSKIEGO.

Wykorzystajmy sposobność; — przyjmijmy życzliwie podaną nam rękę; — pokażmy, że jesteśmy godni innych narodów, które dobrze rozumieją własny swój interes.

Zapomnijmy o nieudanej próbie założenia banku polskiego w Kurytybie przed parą laty i stańmy do szeregu, kupując niechby jedną tylko akcję.

Statuty opracowane i wzorowane na statutach tutejszych banków ściśle określają działalność nietylko banku w ogólności, ale każdego poszczególnego urzędnika. Ponieważ Rząd stanowy również, a właściwie najwięcej jest zainteresowany, dlatego też wyznacza fiskusa z ramienia rządu. Zarząd banku jak i personal składają się będzie z ludzi kompetentnych.

Obowiązkiem więc każdego polaka jest zakupienie choćby tylko jednej akcji, nominalnej wartości Rs 200\$ z czego wpłaca się na razie tylko Rs. 40\$000, a po upływie pewnego czasu wpłaca się drugą ratę również Rs. 40\$000, czyli razem Rs. 80\$000.

Kto zakupi pięć akcji, ma prawo jednego głosu na zebraniu i wpłaca tytułem pierwszej akcji Rs 200\$000, a po upływie kilku miesięcy drugą ratę również Rs. 200\$000 czyli razem Rs. 400\$000.

Większe wpłaty od powyżej podanych nie są przez bank przewidziane, a to z powodu wpływów na depozyta, oszczędności, conta corrente i t. p.

Zaznaczyć należy, że bank ten płacić będzie większe procenta, aniżeli którykolwiek inny bank tutejszy.

RODACY! NIE OCIAGAJCIE SIĘ Z ZAKUPNEM AKCJI!

Niżej podpisany, długoletni kupiec w Kurytybie, należący do członków założycieli tego banku, będzie w towarzystwie pp. João Seilera i Affonso Alves de Camargo Filho odwiedzał większe środowiska polskie i żywi mocną nadzieję, że ten jego a raczej nasz wspólny apel znajdzie życzliwy odgłos i jaknajlepsze chęci poparcia tej tak koniecznej potrzebnej nam instytucji.

Z poważaniem **Ignacy Kasprówiec**
KURYTYBA dnia 18-go Sierpnia 1928.

PRZYPISZEK REDAKCJI. — Sprawa banku polskiego staje się już dziś coraz realniejszą. Moment jest odpowiedni, a osoby zabierające się do postawienia na nogi banku polskiego pełni usadzonej wiary w powodzenie. Podpisany pod odezwą p. Ign. Kasprówiec, jeden z założycieli banku znany z uczciwości i z długoletniej praktyki kupieckiej jest nam gwarancją, że akcja raz rozpoczęta nie załamie się. Spodziewamy się też, że zbierze wiele podpisów na akcje bankowe, gdy w tych dniach wyruszy na objazd po naszych koloniach.

SĄD W BYDGOSZCZY NAKAZAŁ ARRESTOWAĆ REDAKTORA STYCZYŃSKIEGO

Sąd Pokoju w Bydgoszczy miał rozprawić w tych dniach sprawę przeciw «Głosowi Prawdy» o obrazę w druku prof. dr. Panka. Rozprawa była wyznaczona już po raz szósty, ale nie mogła się odbyć, gdyż red. Styczyński nie zjawił się pomimo zarządzonego przez Sąd przymusowego dostawienia oskarżonego. Nie udało się również żadne usprawiedliwienie ze strony polioji warszawskiej. Wobec tego Sąd postanowił polecić na następną rozprawę aresztowanie red. Styczyńskiego i sprowadzenie go pod przymusem.

Z Brazylii.

Kurytyba.

ŚWIĘTO CHLEBA w Paranie zapowiadają uroczyste wszystkie gazety w Brazylii. Uroczystość «Święto Chleba» odbędzie się 19-go grudnia w Kurytybie razem z wielką wystawą płodów rolnych stanu Parana. Będą to dożynki, święto żniwi i święto uczczenia pracy rolniczej. Program obejmuje: 1) Wystawa pszenicy w kłosach, ziarnie, mące i wszelkiego pieczywa z pszenicy, 2) wystawa innych odmian zbóż w tejsamej formie, 3) Wystawa

wszelkich produktów i ich przetworów, 4) uroczysty pochód kolonistów w wich charakterystycznych strojach ze sztafardami (towarzystw, 5) Wybór królowej żniw — dożynek, 6) Wykład o uprawie pszenicy w Paranie obecnie i dawniej, 7) Wybitne medali pamiątkowych i obdzelenia nimi najlepszych rolników i najrchliwszych towarzystw, 8) Wypiek chleba we wszystkich piekarniach miejskich z paraskiej pszenicy «Marumby» rozdzielanej przez wyprawę — cruzadę pszeniczną.

Za najlepsze żniwo i zbiór pszeniczny, jakoteż za najlepszą mąkę pszeniczną są przewidziane jako nagrody maszyni rolnicze; piekarnie za najlepszy wypiek otrzymają mąkę pszeniczną w nagrodę. «Święto Chleba» będzie obchodzone rok rocznie 19-go grudnia w Kurytybie. Na tegoroczną wystawę zostanie na «Praca 19 de Dezembro» wystawiony specjalny piękny pawilon.

(Naszych rolników w Paranie i nasze kółka i towarzystwa rolnicze wzywamy, by się z czasem przygotowały na ten uroczysty obchód i pokazały się i znaczenie żywiolu polskiego w paraniem rolnictwie. Przyp. Red.)

MAJOR EUCLIDES DO VALLE, adjutant p. prezydenta Affonso Camargi i szef jego asystentów wojskowej, zastępował p. Prezydenta na dworcu kolejowym przy przyjęciu nowego konsula polskiego p. Kazimierza Downarowicza.

PODATEK przemysłowy, za wodowy i od napojów alkoholowych musi być zapłacony do końca sierpnia w kolektorji stanovowej przy Praça Carlos Gomes. Po upływie miesiąca sierpnia dopłaca się karę za zwłokę.

WZOROWA RZĘBNIĘ czyli tak zwany Maładoure Modelo wzięła wdzierając spółka Adherbal Cardoso e Cia. Rzeźnia stanie nad Graciosą, drogą prowadzącą w góry Serra do Mar, nad rzeczką pod Barreirinha, niedaleko od drogi do Santa Candida. W skład kompanji wchodzi: Pedro Alves de Camargo i trzech z rodziny Cardoso.

P. EUGENIA ŻAGOŁOWA, CZOWA, żona p. Witolda Żagołowicza, wróciła ze swej podróży po Francji i Argentynie i prowadzi dalej swoje prace w zakresie manicure.

ŚNIEG jaki spadł 30-go lipca w okolicy Kurytyby wyrządził ogromne szkody, zwłaszcza po lasach. Pod Antonio Prado, Bacachery, Santa Candida, Colombe połamał doszczętnie wszystkie sadzonki bractangi na wielkich obszarach, a i w innym dzwostanie wyrządził wielkiej szkody.

P. ROMAN WACHOWICZ, pierwszy z tutejszych nauczycieli, wyjechał na dłuższy pobyt do Polski w celu uzupełnienia swych studiów nauuczycielskich Po energicznym i pełnym inicjatyw p. Romanie Wachowicz obiecuje nam sobie wiele Pracował ener-

gicznie jako nauczyciel i we Florencji w Rio Grande do Sul i w Rio Baixo pod Araukarją jakoteż i w «Kółku chrześcijańskich nauczycieli szkół polskich w Brazylii» przy «Oświacie». Zczyśmy Mu w Polsce jak najpomysłniejszego skutku i wyników pracy.

ABRANCHES. — Przy przeprowadze z mieszkania w Pilarzinho do Villa Parana zginęła tu 6 ściolecia Marta Waldesiewska. Dziewczynkę posiadał ojciec na dwie wysoko nałożonym sprzątlami; na zakęcie drogi przewrócił się wóz i różnymi naczyniami została mała Marta zagnieciona, które jej rozbiły głowę.

W ABRANCHES zdarzyło się straszne nieszczęście. 17-letni Antoni Polak pracował w kamieniołomie swego ojca w Pilarzino; gdy usuwał z dołu wielki blok kamienny, nagle runęła na niego 6 metrów wysoka ściana ziemi i nieszczęśliwego przysypała; mimo natychmiastowej pomocy Antoni zmarł w rękach ratujących go, gdyż csunięta ziemia zgnoiliła mu klatkę piersiową i złamała wszystkie żebra.

Parana. — Policja uwięziła tu Józefa Matuszewskiego gdy wsiadł do pociągu. Matuszewski zamordował tu przed 18 laty Andrzeja Kalinkę i uciekł; mimo tak długiego czasu ludzie i policja rozpoznali go i jako morderca został natychmiast odstawiony do więzienia.

Rio de Janeiro. Rio, 14-go sierpnia. — Na pokładzie statku «Commandante Capella» wyjechał wczoraj do Kurytyby p. Kazimierz Downarowicz dla objęcia tamtejszego konsulat polskiego; poprzednio był p. Downarowicz konsulem w Antwerpij. Nowy przedstawiciel Polski przybył do Rio przed kilku dniami zwiędził w czasie swojego tu pobytu.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Łaskawe Panie i W. W. Panów, że dnia 12 Lipca r. b. otworzyłm zakład fryzjerski pod firmą:

SALON FRYZJERSKI «HYGIENICA» Rua Saldanha Marinho N. 51 - róg Voluntarios da Patria.

W nabytej praktyce mego zawodu, miałem okazję pod względem hygienicznym i technicznym na wysokości zadania, zapewniając wszelkie wygody łaskawej klienteli.

Dla panów wygodnie osobno urządzonej Salon.

W nadziei że Łaskawe Rodaczki W. W. Rodacy życzliwie popierają będą moją zakład i w oczekiwaniu łaskawych odwiedzin, pozostaje.

Z wysokim poważaniem
Wacław Robert Albert

ELIXIR 914 i pastylki 914.

Kilku dniowe zażywanie: 1) Ciepłi krew, 2) Sproszkowane znik przyszców, plan, 3) Sproszkowane rany i t. p. 3) Usawa reumatyzm, ból głowy i gości. 4) Usawa obumyły syfilis. 5) Wzmocnia trawienie.

Elixir 914 nie atakuje żołądka jest najlepszym środkiem czyszczącym krew, uznanym przez okulistów i lekarzy chorób syfilistycznych.

Dzwołony przez Urząd Zdrowia D. N. z S. Paulo N. 26 z 21 2 - 1916.

tu najwięcej interesującą dzielnicę stolicy i jej pamiątki.

Rio, 15-go sierpnia. — Prezydent Republiki W. A. z y n g l o n Luis przyjął dzisiaj na posuchaniu posta polskiego p. Grabowskiego, który mu przedstawił pisarza polskiego Benciona Almu diego, bawiego obecnie w Rio de Janeiro. (Bencion Almu diego pochodzi z Wilna i jest ogólnie znanym na Wileńszczyźnie pisarzem żydowskim; zapytywany przez dziennikarzy brazylijskich w sprawie Wilna oświadczył wprost, że Wilno tak co do mieszkanców jak i co do kultury jest miastem polskim, zamieszkuje Wilno polacy i żydzi, a litwinów z białorusinami jest zaledwie 5 procent na ogół mieszkanców «Correio da Manhã». — Przyp. Red.)

Minas Geraes. Gazety donoszą, że w najbliższym czasie ma napłynąć do Minas Geraes 50 tysięcy polskich emigrantów na podstawie układu między rządem tego stanu a rządem polskim. Koloniści ci mają osiedlić się w municyjach Caratinga i Barbacena. (Jedne gazety mówią o 50,000 głów, a inne nawet o 35 tysiącach rodzin; nie ulega najmniejszej wątpliwości, że w zapale do wielkich cyfr dopisywały gazety napewno 1 zero jeżeli nie 2 za wiele a tymczasem różne polskie blagieri i «petaki» dziennikarskie rozpisyują się o zamachu p. posta Grabowskiego już na wszystkich chłopów w Polsce, których chce wywieźć do Minas Geraes; przeciw układy i to przedwstępne z rządem w Minas Geraes a więc nieukończone zawierał p. Gilcizyński a nie p. poseł Grabowski, który i się żadną emigracją nie zajmuje. Przyp. Red.)

Telegramy z Polski. Warszawa, 12-go sierpnia. Dzisiaj rozpoczęły się w Wilnie doroczne uroczystości zjazdu legionistów, w którym biorą udział delegacje z różnych stron Polski. Uroczystościom asytuje także wielu zagranicznych dziennikarzy, między nimi 7 korespondentów litewskich i 2 przedstawicieli rządowej prasy litewskiej. Na wyraźny rozkaz z Warszawy, władze wileńskie mają pomagać dziennikarzom i służyć im wszelką pomocą, by prasa zagraniczna mogła wypełnić swą misję.

Berlin, 13-go sierpnia. — Minister (niemiecki) gospodarki krajowej, Curtius, przebywający obecnie w Królcwie (Koenigsberg) oświadczył tu, że układy handlowe z Litwą o wymianie produktów gospodarczych są już na ukończeniu.

Co się tyczy stosunków (handlowych Niemiec) z Polską, obecnie bardzo utrudnionych i zawikłanych to minister Curtius ma mimo wszystko nadzieję, że w końcu przyjdzie między obokrajami — Niemcami i Polską do układu handlowego.

Genewa, 13-go sierpnia. Liga Narodów zawiadomiła dzisiaj litewskiego ministra spraw zagranicznych Waldemarasa, że wobec formalnych

Przedsiębiorstwo Kinematograficzne — J. Muzzillo & Filhos.

CAIXA POSTAL 534 — ADRES TELEGRAFICZNY ZILLO — CAIXA POSTAL 381

Wtorek 22-go Sierpnia — REPUBLICA i AMERICA
Triumpho as Avestas, RICHARD BARTHEMES, OZDOLO DAS MULTIDÕES

Barzdo ładna komedia. Najlepsza i najspanialsza sztuka Barthelmess z Barbara Kent. — BOM HUMOR — MOCIDADE

W niedziele dnia 26-go sierpnia.

A Preferida do Rei. Z DOROTHY GISH. Super produkcja FIRST, Programmu SERRADOR

W Srode, dnia 28-go Sierpnia — REPUBLICA

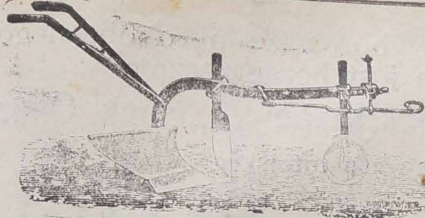
Maitro D'hotel z LEVIS STONE. — Wspaniała sztuka — Film nadzwyczajny.

W czwartek, 29-go Sierpnia
ROSA AMERICANA Wspaniała sztuka od FIRST National, Billie Dove e Lloyd Hughes

Dnia 5-go Września — O Anjo das Sombras
z RONALD COLMAN e VVILMA BANKY, z programmu Serrador.

Przygotujcie się na **ROMANS Ramon Navarro**

Wkrótce REPUBLICA i AMERICA
ROMANS od METRO GOLDWYN MAYER z RAMON NAVARRO i MARCELINE DAY.

Kolonisci! Przed zakupem przyrządów rolniczych powinniście szukać najpierw specjalnego składu gdzie jest wielki w nich wybór. Abyście nie stracili ani w czasie ani pieniędzy, udajcie się do składu:

CASA HACKRADT, CURITYBA
 Rua 15 de Novembro N 96 - Caixa p. 420

Podejmują się rozmaitej budowy tak murowanej jak i drewnianej, oraz naprawy wszelkich domów. Robota szybka, tania i gwarantowana.
Józef Fabjan Barcik i Synowie, BATEL - mieszkarnia piętrowa, CAMPINAS
 Zakład Wyrobów Marmurowych i Rzeźbiarskich Schwinda i Tomaszka

Curityba - Praca 19 de Dezembro (17) 562

Wykonuje się dokładnie wszelkie roboty wchodzące w zakres rzeźbiarstwa, jak: ozdoby, kopiećki cmentarne, rzeźby wypukłe, naczyńca, napisy na grobach, płyty na umywalkach i nagrobki. Nadto wykonuje się w gipsie i emencie ornamenty, wazy, figury, kapitele, konsolle, balustrady itd.

Ceny umiarkowane, a robota rzetelna.

oświadczeń Polski w sprawie manewrów wojskowych na granicy litewskiej, już niepotrzeba zastanawiać wobec Polski uchwalił i rezolucji z 10-go grudnia 1927 mego roku, powziętych przez Radę wykonawczą Ligi Narodów a odnoszących się do wypadków zagrożenia i zatargów na granicach (z Litwą).

Ryga 14-go sierpnia. = Nota posła polskiego w Rydze podająca rządowi litewskiemu myśl wzwolania polsko-litewskiej konferencji do Genewy zamiast do Królewca, nie znalazła uznania w urzędowych kołach litewskich w Kownie. Według wiadomości nadchodzących z Kowna, rząd litewski odrzucił tą radę i konferencja ma się odbyć w Królewcu i niema być odkładana

do końca tego miesiąca jak radził poseł polski (z Rygi).

Liżbna 15-go sierpnia. Na pokładzie statku «Cap. Durano» został dzisiaj wysłany do Francji aeroplan «Marszałek Piłsudski», gdzie zostanie odpowiednio naprawiony i lotnicy polscy Iżkowskiej i Kubala podejmą się na nim znowu przelotu Paryż - Filadelfia. Dzienniki (portugalskie) przynoszą telegramy z Paryża opisujące wywiady z polskimi pilotkami. Według tych telegramów lotnicy polscy chcą jak najprędzej podjąć się ponownego przelotu z Paryża do Filadelfii i mają najzupełniej zaufanie w swój aparat

Najlepsza nasiona dostać można tylko w **POLSKIM SKŁADZIE NA SION.** Witold Zagłowski. Travessa Zacharias N 5. - Curityba.

kretyzowanych. Pomijam pozbawione podstaw, niegodne pamflety dotyczące p. ministra Grabowskiego, a jako przykład mogą przyczytać zarzuty stawiane p. Lechowici. Zarzucam mu się zbrodnicze pobierania honorarium za nadprogramową pracę, mimo otrzymanej pensji rządowej. Zarzut jest tak niepoważny, iż nawet domyślny korespondent «Svitu» (towarzysz) to poznał, wyczuwając pod tą osłoną inny, a mianowicie ten, iż w polskich szkołach, będących pod kontrolą p. Lecha odbywały się wykłady tylko w języku brazylijskim (P). Bardziej naiwnym wynikiem korespondent (Duszczyk), który przeciwstawia pracy autorskiej p. Lecha swą «ciężką» pracę sceniczną, zupełnie bezinteresowną (hic) i przeobraża w zdumienie okulary, że kto nie chce własnych książek rozdawać za darmo.

Podobnie bezpodstawne zarzuty stawiano p. Miszce i wszystkim z polecenia Rządu tu pracującym działaczom. A ponieważ cała kampania rozpoczęła się stosunkowo niedawno i tchnie taką nienawiścią do wszystkich, bez wyjątku, urzędników naszego Rządu, to pozwala przypuszczać, iż p. Wojcik jest zaginiony na Polskę.

Co czynie, aby prześlądki zaginionego redaktora? Są dwie alternatywy.

Albo poseł, konsul i inni rzucą się w objęcia «Svitu» i oddadzą się w duszę i ciało, albo przy najmniej zajmą się jego finansowymi kłopotami, wtedy może raz czy laskawie przebaczyć. W przeciwnym razie: Drzyj! o Polskę! H.

RODACY W PONTA GROSSA! Jedynie dzieło o Polsce pięknie ilustrowane pod tytułem: «Polonia na Literatura Brasileira» - Polska w Piśmieńnictwie Brazylijskiem, może nabyć w składzie: Charutaria Aymer, Artura Rocha Machado - Rua 15 de Novembro.

KORESPONDENCJE.

KURTYBYBA. 15 - VIII - 1928
Pożeganie p. R. Wachowicza.
 Wzorąj pożegnaliśmy na dworcu kolejowym p. **Romana Wachowicza** który wyjechał do Polski w celu dokształcenia się w zawodzie nauczycielskim. Pan Wachowicz pracował przez dwa lata

Dr. J. VIEIRA DE ALENCAR
 Lekarz: Leczy choroby kobiece i bólęci drog moczowych. Pomaga przymrodach. Konsultorium:
 Pharmacia Correa
 Rua Marechal Floriano Peixoto 22 - Residencia: Rua Igassu 106 - Telef. 415

UWAGA POLACY!
 Chcąc otrzymać dobrą poradę lekarską lub lekarstwa najlepsze tak krajowe jak zagraniczne, udajcie się do apteki «**Stellfeld**», Praça Tiradentes N 54, gdzie możecie kupić lekarstwa bardzo tanio i rozmówić się z osobą przeznaczoną do usług polskimi. Przygotowuje się lekarstwa jak najszybciej.

RESTAURACJA - BAR

Rua São Francisco 55, Curitiba
 Zawsze najlepsza kawa, rozno ciastka i świeży szops i inne napoje nationalne i zagraniczne.
 W nadziei, że Szanowni Rodacy żywcem poprzeć będą moją filję, która niedawno założylem.
 Zostaje z pozowaniem **JAN KUBIS**
 Główny mój skład znajduje się w ABRANCHES niedaleko kosciola na terenie T-wa im. «Władysława Jagiełły», z którym zawsze najszybciej współpracuję.

VIGOGENIO

Jedyny środek który zapobiega suchotom, zwalcza niedokrewność, utrapi pamięci, zużycie umysłowe, przywraca siły.
VIGOGENIO po 20 dniach używania got: 1) Wzmocnia i powiększa apetyt; 2) Usuwa ból głowy, bezsenność; 3) Wzmocnia nerwy i pleć; 4) Powiększa wagę od 1-3 kilo; 5) Leczy organy osłabione tuberkulozą; 6) Wzmocnia i odmładza ciakła krwi; 7) Drowolone przez Urząd Złowia D. N. z São Paulo pod N. 196 z 16-go marca 1912 roku.

ADWOKACI

Prof. Dr. Fr. E. de Azevedo Macedo
Dr. James Portugal Macedo
Dr. Jan Grabski
 Praça Tiradentes N 52 nad Księgarnią, CURITYBA.

Spieszcie się!

Okazja nadzwyczajna. Likwiduje się 20 000 (władziedzia) (wsięcy tuningów (louças) przez Avenida Luiz Xavier N 16. - Talerze, filizanki, ozaki, do kawy i herbaty, naczyńca kompletowe, różne serwisy do kawy i herbaty, szklanki, różne wyroby ze szkła, likwidują się po cenie niesłychanie niskiej.

Jaka linja okrętowa jeździć do Polski? - Tylko „Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

Dlaczego? Bo tania, szybko, luksusowo i wygodnie.

Podawasz od dnia 9-go września stała komunikacja z polskim portem Gdnia pierwszemi polskimi statkami, pod polską flagą - **KRAKUS** i **SWIAOTWID**.
 Kompania podejmuje się sprzedaży biletów bezopłatnie do każdego miasta w Polsce i odwrotnie biletą chamada z Polski do Brazylii

PRZEDSTAWICIEL NA PARANĘ:
P. TEOFIL G. VIDAL
 RUA SÃO FRANCISCO N. 60.

Podagenci i t. d. - Na okręcie **TEOMACZ POLSKI** - Opieka nad kobietami i dziećmi i t. d.

AGENCI FIRMY:
 Ladislau Bukowski, Ponta Grossa - Parana - Praca Barro de Guaruna N 4 - Caixa postal 174.
 João Szklieniak - Prudentopolis - Parana - Praga 15 de Novembro 4.
 Albin Piotrowski - Ivahy - Parana.
 Ludovico Hawryluk - Iraty - Parana.
 Stanislaus Głuszczyński - Marechal Malhot - Parana.
 João Zwadzki & Cia - Fluvopolis - Parana.
 Wl. Kacprzak - Rio Claro - Parana.
 Kółko Rolnicze, adres Ks. Zdzibio - São Mathous - Parana.
 Francisco Pasternak - Itayopolis - Alto Parangassu - Bataido Santa Catharina.

Klinika Chirurgiczna
 przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy Ratcliffe - Telefon N. 448.
 Chorych zamieszkojących przyjmują się na stały pobyt. Nowy aparat Roetgenowa się wszelką pracę w zakresie medycyny chirurgicznej, kobiecej i dróg moczowych.
Dr. Antoni Rydygier

FABRYKA MEBLI

Leonarda Wołńskiego
 Fabryka: Alameda D. Isabel 288 (34), Biuro: Alameda D. Julia da Costa 58 - Curityba - Parana.
 Przyjmuje się obsłuki oraz wykonuje się wszelką pracę w zakresie mebli różnego stylu, szafy, biura, krzesła i t. p. Styl nowoczesny. Robot. znakomita. Poleca się Rodakom. - **Swoji do swego!**

VANACIOL Grande Tonico Phosphatado

Co dzień wydaje się recepty (ca to los. rsta.) medycy Brazyli i Argentyny, mianowicie profesorowie: Dr. Miguel Costo, Austr gėsilo, Juliano Moreira, Rocha Faria, Rubião Meira, Dr. Diogo Faria, Dr. Walter Seng, Dr. Luc. Guaberto jakoteż i inni lekarze.

FELICJANOWO (Colonia São Feliciano Estado do Rio Grande do Sul) 25-go lipca 1928

Chociaż nasza linja do Arroio Feliz jest najnowszą, docekalą się też, dzieki Panu Bogu i staraniem ks. **M. Zalkowskiego**, że ma już swa szkołę. Wybrałmy za patrona **Bl. Andrzeja Bobolę**, aby ten mecenik opiekował się nami na tych tu prawdziwych kreślach ukraińskich. Tymczasowa nauka odbywa się w domu p. **Moche**, ojca nauczycielki naszej dziatwy, panny **Karoliny Moch**. Na wesela swej starszej córki postawił sobie dom nowy a stary bezplatnie ustąpił na szkołę. Działalność w dziele wesela i obchodu szkolnego ksiądz **Proboszcz** odprawił nam nabożestwo błagane o urodzaj. Przed domkiem szkolnym bylo zdjęcie fotograficzne członków i gości weselnych i dziatwy szkolnej. Naturalnie, że rezolucja dnia była bardzo wesola, bo p. Józef Stanecki i p. Adolf Janowicz grali same kawalki polskie. Zarząd Towarzystwa: Prezes: **Władysław Fabiś** Zastępca: **Józef Zubrycki** Skarbnik **Józef Moch** Sekretarz: **Antoni Balczarek**.

FELICJANOWO (Colonia São Feliciano Estado do Rio Grande do Sul) 29-go lipca 1928

W Towarzystwie naszym im. **Bolesława Chrobrego** na linii Graccham, odbyła się dzisiaj wielka uroczystość. **Ks. Konstanty Zalkowski** odprawił nam nabożestwo błagane o urodzaj; powiedział kazanie o unikaniu fałszywych proroków, to jest podstępnych ludzi, złych księżyk i przewrotnych gazet. Nauczycielka naszej szkoły panna **Cecylia Ulmowska** przygotowała dziatwie do spowiedzi i do komunji świętej. **P. Władysław Scieżewski** zjadł fotografie z budynku szkolnego, członków i dziatwy razem. Był obecny kandydat na starostę a mnyśmy go umiescili obok księdza między członkami zarządu. **Aby** nas zachęcić do głosowania za nim, podarował szkołę 200\$000. Po nabożestwie bylo obfite szarskro. W domu p. Tomasz Stanickiego był obiad dla księdza, fotografa i gości z sąsiedniej linji. Zarząd Towarzystwa: Prezes **Leon Brodzki** Skarbnik **Adam Leszczyński** Sekretarz **Antoni Stelmach**.

FELICJANOWO (Colonia São Feliciano Estado do Rio Grande do Sul) 29-go lipca 1928

W Towarzystwie naszym im. **Bolesława Chrobrego** na linii Graccham, odbyła się dzisiaj wielka uroczystość. **Ks. Konstanty Zalkowski** odprawił nam nabożestwo błagane o urodzaj; powiedział kazanie o unikaniu fałszywych proroków, to jest podstępnych ludzi, złych księżyk i przewrotnych gazet. Nauczycielka naszej szkoły panna **Cecylia Ulmowska** przygotowała dziatwie do spowiedzi i do komunji świętej. **P. Władysław Scieżewski** zjadł fotografie z budynku szkolnego, członków i dziatwy razem. Był obecny kandydat na starostę a mnyśmy go umiescili obok księdza między członkami zarządu. **Aby** nas zachęcić do głosowania za nim, podarował szkołę 200\$000. Po nabożestwie bylo obfite szarskro. W domu p. Tomasz Stanickiego był obiad dla księdza, fotografa i gości z sąsiedniej linji. Zarząd Towarzystwa: Prezes **Leon Brodzki** Skarbnik **Adam Leszczyński** Sekretarz **Antoni Stelmach**.

BARRO dnia 1 - VIII - 1928.

Szanowny Panie Redaktorze! Uprzejmie proszę o sprostowanie wiadomości o wyborach na Intendenta w muniplom Ercchim.

Nie wiem, komu zależało na podaniu fałszywej wiadomości, gdyż opozycja, czyli «Libertadores» posiada tu zupełną porażkę. Wyborcy odbyli się cicho i legalnie. Mniotłusa Ercchim było podzielone na II stolów, czyli «mesas» Partia Republikańska zwyciężyła w 9 «mesas» a przewagę miała opozycja w Trzeze de Mato i Seda Ercchim. Rząd zwyciężył 282 głosami i jak że tu może opozycja mówić o zwycięstwie tak że z partji Republikańskiej wyszedł Intendent i Wicointendent i 6 radców, a opozycja otrzymała tylko 3 radców. Prawda jest, że wielu naszych rodaków głosowało za opozycją, będąc źle poinformowani. Natomiast ci, którzy rozumieją naszą misję w Brazylii głosowali z rzędem i uratowali honor polaków.

Partja republikańska wystawiła na Intendenta **Atilano Machado** i Wicointendenta **João Jose Pinto**. Natomiast opozycja wrzuciła na Intendenta **Stiulli** (ex księdza wlocha) i na Vice-intendenta niemca **Beckera** Nowywybrany Intendent obejmuje urzędowanie na początku września.

Tak wygląda naga prawda. Z polskich rodaków, którzy agitowali za opozycją ani jeden nie przeszedł. **Bolesław Węcławski.**

RODACY W OUBO VERDE!

Zakupujcie piękne Ilustrowane dzieła «A Polonia na Literatura Brasileira» u Ped. Dore Reckmann.

Ciekawe rzeczy z Polski

ILE KRÓW PRZEPIŁA ROKI - NIE ALKOHOLIK?
 Towarzystwo, Trzeżwości wydało broszurkę, w której obliczono, ile jeśli w jakiej rodzinie ojciec i matka piła co dzień tylko po 1 kieliszku wódki, to za te trojebie pieniądze po roku mogłoby sobie kupić krowę, a po 10 latach 15 morgów ziemi na Polesiu lub Wołyniu. Gdyby więc nie to minimalne prawie płałtawo, niejednemu włościanin mógłby co rok kupić sobie krowę, a ci, którzy upijają się nulgowoc, przepijają po kilka krów rocznie.

Chcesz zabezpieczyć
sobie przyszłość i swo-
im dzieciom?

To zakup sobie bez straty czasu akcje
Kompanji:

**Companhia Brasileira de
Petroleo Cruzeiro do Sul**

CENA JEDNEJ AKCJI 10\$000 AŻ DO DNIA 30-GO
WRZEŚNIA TEGOŻ ROKU TYLKO.

Biuro:

Palacio do Comercio 3º andar
Curityba — Paraná ---
Brasil

Cosulich Line Trieste

Okrety odchodzą z Santos:
DO EUROPY:

Maria Washington: 14-go Sierpnia
Atlanta: 5-go Września

DO BUENOS AIRES

Maria Washington: 16-go Sierpnia
Atlanta: 26-go Września

Szykarty z Europy: Znakomicie urządzone pośrednictwo w zamó-
wieniach szykart z głównych miast Europy, szczególnie z Polski. Określ
odchodzą z Trieste.

Główni agenci: **Societade Anonima Martinelli** —
S. Paulo: Rua 15 de Novembro 35 — Santos: Rua 15 de Novembro 34.
Proście o Informacje: **JOAO NOCITI**
Caixa Postal 248 — Rua Marechal Deodoro 63 — Curityba

RODACY MALETANŃCY!

W sklepie „Romana Paula” jest
na składzie cenne dzieło ilustrowane:
A Polonia na Literatura Brasileira.

ASCETA, SZARLATAN, CZY AGITATOR?

Chełmszczyzna ma w chwili o-
becnej nielada sensację. W lesie
pod Wojsławicami żyje jakiś ta-
jemniczy człowiek. Przyszył tu w
czasie wojny, zbudował sobie do-
mek, urządził go po swojemu, wy-
kopał studnię, która nabrała mocy
„cudownej”, zagospodarzył się w
całym tego słowa znaczeniu. Urzą-
dził pustelnie. Jedną z izb swego
domu zamienił na kapliczkę domo-
wą, w której zbudował ołtarz, u-
mieścił swój własny portret, ozdobił
złociem i srebrną. Przed obrazem
zawieszil lampkę wieczną. Przychodzi
tu kilka razy dziennie i ca-
łymi godzinami wpatruje się w swój
portret. Podobno miewa godziny
„zachwyty i objawienia”.

Tajemniczy ten człowiek żyje tu
pełnie odosobniony, towarzysko
nikomu nie udziela, a wszelkie
pytania milczy. Jedynym przed-
miotem, z którym najchętniej prze-
staje, to czaszka jego żony, którą
otacza szczególniejszą czcią i pie-
ctwem. Poza swoimi praktyka-
mi zajmuje się znachorstwem.

Godziennie przybywają do jego
„pustelni” tłumy ludzi. Jednym
udziela różnych rad, innych leczy
wodą z „cudownej” swojej studni
z ziemi. Mimo, że ma jeden po-
kój wytwornie umeblovany, w któ-
rym znajduje się kilka wspania-
nych łóżek, sam śpi w trumnie.

Ostatnio tajemniczy ten „cudo-
twórca” — pustelnik zaczyna opusz-
cać swoją pustelnię i odbywa
dłuższe narady z hodowcami o-
kolnych miejscowości. Byłoby
wskazaniem, by miarodajne czyni-
ki uchyliły rąbek tej tajemniczej
twardzi.

PÓGROM LETNIKÓW.

We wsi Niemce, która jest ulu-
bioną miejscowością letnikową,
jak również siedzibą kilku awan-
turniczych rodzin, dokonano jednej
nocy napadu rabunkowego na do-
my zajęte przez letników. Banda
rabusiów uzbrojona w palki, sta-
ronozwala letników, poczem do-
rzucała im systematycznego ra-
bunku, który trwał od godziny

11-tej wieczór do 2-giej w nocy.
We wsi powstała panika, a wielu
z letników w pożyczonych ubra-
niach uciekło piechotą do Lublina.
Na miejsce niesłychanego wprost
napadu zjechały siłowne władze.

NAGI KLIENT W ARESZCIE.

W Alejach Jerolimskiej w War-
szawie pobito się trzech panów.
Musieli mieć po temu powód. Po-
krzykali sobie przytem raźnie,
co zwabiło policjanta.
Na widok przedstawiciela włą-
dzy, dwu zapasników zrzęgnowa-
ło z bróki, wycofując się przecz-
nie. Zato trzeci ryknął jak lew, i
z pochyloną głową rznął na po-
sterunkowego, uderzając go „by-
kiem” w pierś.

Po krótkiej walce policjantowi
udało się obezwładnić wojownicze-
go obywatela którego następnie
odwioził do komisariatu.
Cennym nabytkiem był p. Bro-
niśław Kasprzak (niemeldowan),
którego po sporządzeniu protokołu
zamknięto w areszcie.

Niezadowolony z obrotu rzeczy,
p. Kasprzak zdjął ubranie i biele-
ną, poczem podarł wszystko na
długie, równe paski i, odcchną-
wszy z ulgą, połozyl się na przycho.
Policja jest w kłopotcie, bo musi
odprowadzić gościa do urzędu śled-
czego, a nie ma w co go ubrać.

CZESTOCHOWA — WOJNA O PIRKNIA HELENE.

We wsi Wyrazów wybuchła istna
wojna chłopska na nie niesporozu-
mie osobistych o jakąś piękność
większą. Krwawa bójka między
wiesniakami przybrała tak ostre
formy, że trzech okropnie pokrzy-
wionych nasiano odwiezło do szpitala.
Awantura byłaby przybrała jesz-
cze groźniejszą rozmiar, gdyby
poważający z ówczesny oddział wo-
jskowy nie przywrócił porządku mi-
ędzy rozszarpanymi chłopami.

POTWOREK I, UDZKI O 2 GŁÓW-
KACH.
W Wołominie pod Warszawą
przyszła na świat potworek ludzki,
posiadający dwie głowy, jako
włać malżonków Wojciechowskich.
Obydwie głowy są normalnie roz-
winięte, bardzo do siebie podobne
i pokryte włosami, druga głowka
wzrosła jednak na plecach, nad
łopatką.

Norowodek żył przez trzy go-
dziny, następnie zmarł. Lekarze

Leilão

Każdego wieczora można nabyć na tej
licytacji naczynia kuchenne, szklanki,
materjały kaszmirowe, parasole, płótna,
brim, płótna bawełnianego, płótna fan-
tazji, jedwabiu, trikolory, rączników,
szkarpetek i t. d. a to z powodu tego,
że nasz główny skład (matriz) wnet
zamknięty. Ceny niestychanie niskie.

„João Pedro Curial” specjalny li-
cytator. Biuro i skład: Avenida Luiz
Xavier N 16.

Casa Leal

gdzie dawniej mieściła się CASA
OITO.

Praca Tiradentes 8 — Curityba

Nowa i nadzwyczajna zminka w ce-
nach materjałów: >Kadrez, zofiru,
brim, płótna bawełnianego, płótna fan-
tazji, jedwabiu, trikolory, rączników,
szkarpetek i t. d. a to z powodu tego,
że nasz główny skład (matriz) wnet
zamknięty. Ceny niestychanie niskie.
Płótno estampado metr 13000
Płótno w kratki dobre, metr \$800
Płótno w kratki Jape, metr \$800
Płótno w kratki najlepsze, metr \$1100
Brim, metr od 18000
Płótno bawełniane, sztuka 10 me-
trowa 98000

KORZYSTAJCIE Z TEJ OKAZJI

RESTAURACJA

Deposito Atlantica
Rua Mar. Floriano Peixoto N 83
róg Praça Carlos Gomes
Smaczne obiady i kolacje, ciepłe obiady
według życzenia klientów. Co dzień
pierwszorzędne pieczywo. Zawsze świe-
ży szops Atlantica.

Nawozy Sztuczne

—PARANA—

na podstawie rozbiaru chemicznego uzna-
no za najlepsze w jakiegdyb ziemi.

Skład w **CASA VERMELHA**
Rua Jose Bonifacio 15 — Curityba.
Fabryka w **SAO LOURENCO**
przy drodze Assunçuy — Curityba

João Pedro Curial

Leiloeiro Oficial Matriculado na M.M.
Junta Commercial do Estado a com De-
posito no Thezouro. Przyjmuje przed-
mioty i rzeczy ruchome i inwentarz nie-
ruchomy na sprzedaż przez Feytaję
Leilão. Ma zawsze na składzie szkła,
meszyny do szycia, różne parzędla, kasz-
miry, ubrania gotowe i dużo innych
rzeczy. — Biuro i skład: Avenida Luiz
Xavier 16 — Curityba.

RODACY W PORTO UNIAO!

Zakupujcie piękne dzieło: „Polonia na
Literatura Brasileira” w „Livraria Cleto”.

Rozmaitości.

POGŁOSKI O KOŃCU ŚWIATA.
Pogłoska, że według tak zwa-
nej „chronologii piramid”, z dniem
29 maja świat wszedł jakoby w
burzliwą epokę, wywołała niezwy-
kle zaniepokojenie wśród mas lu-
dowych wszystkich części ziemi, a
przede wszystkim wśród ludów
Wschodu i Zachodu.

Brytyjsko - izraelski związek
światłow, który to „oredzie wie-
rowane w wielkiej piramidzie-
przysłaj” rozpowszechnił, jest te-
raz zdumiony i przesstraszony spo-
wodowanym przezeń wrażeniem i
wiardi, że niektórzy z jego czło-
ków, nadchodzą osmielecio, tkę
do „być może sprowadzi Arma-
geddon”, uważają za okres czasu
o największej doniosłości, że jed-
nak istota przepowiadana niepo-
kaja ma być im nieznaną. Utrzy-
mują się mianowicie pogłoski, że
konia się mianowicie piramid, ma być do-
kładnem i naukowym stwierdzen-
niem, że wydarzeń, stwierdzonych,
które na długo przed urzęczyw-
niem się tych wydarzeń, umiesz-
czone były w kamieniu; pirami-
da bowiem nie jest żadnym gro-
bem, lecz stworzeniem z nalchnie-
nia Bożego, orędziem do ludów
świata, które posiadają „klucz do
niego, a tak zwany „ośm piрами-
dy” ma być przedsejmlifonową czę-
ścią osi ziemskiej.

Nowoczesna teoria piramidy po-
chodzi z roku 1871, ale dopiero
w 1886 roku wypowiedział poglą-
d, że korzystnie wewnątrz pira-
midy są pewnego rodzaju chrono-
logia, proroczą na podstawie pew-
nej miary dla każdego roku i że
wielka galeryja symbolizuje ces-
chrześcijańską. Utrzymują dalej,
że 95 procent tych dat, wrytych
wśród ówczesnych matematycznych sym-
boliów ma jakoby sprawdzać się

Najwyborowsze piwo obecnego se-
zonu jest bezsprzecznie

„Bock Jasne” i „Bock Ciemne”

Z browaru tutejszego

ATLANTICA

Telef. 348 i 454. — Curityba — Av. Iguazu N9-21.

Phoenix MASZYNY DO SZYCIA I HAFTOWANIA

Mamy na składzie wielki wy-
bór różnych maszyn do szycia;
są droższe i tańsze, nadają
się do jakiegdyb pracy kra-
wieckiej.

Sprzedajemy te maszyny na spłaty miesięczne

Prosimy odwiedzić naszą stałą wystawę.

RICARDO HOENE & Cia.

Rua Barão do Rio Branco 67 — Curityba.
Filia: Rio Negro. Przedstawielstwo naszej firmy w Ponta Grossa,
São Bento i Joinville

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25 — Curityba.

Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastoso-
wanie sztucznego pneumothorax przy osobach cierpiących na płuca. — Nowo-
czesny aparat Roetgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe, promieni-
słoneczne, Zystokopja i t. d. — Przyjmuje od godziny 10-tej do 11 poł od i 4—

Do farbowania wszelkich materjałów uważa się ogólnie za najlepsze tak zwane

Farby BAYER

CARLOS LUHM — Rua Riachuelo 52 — Curityba

W takim razie od 4-go sierpnia
1914 roku do 29-go maja 1928 roku
miało być w piramidzie uwiecznio-
nie pewne uspokojenie się chaosu;
teraz jednak przyjdą ostatnie ta-
paraty. Okres ten niekonieczni-
ma być związany z wojną, ale moż-
liwość jej wybuchu tu lub gdziein-
dzie w czasie nadchodzącego or-
śmiecia, brana jest przez niektó-
rych „proroków” pod uwagę.

W Times, jeden z najbardziej
znanych badaczy piramid stwier-
dza, że we wszystkich swoich po-
szukiwaniach nie znalazł najmniej-
szej podstawy do tych rożeń fan-
tastyycznych. Jestto jednak zna-
mienne dla ducha naszych dni, że
od chwili zakończenia wojny tak
bardzo szerzą się przepowiednie
o końcu świata i że zawsze znaj-
dowa wierzących wśród mas spo-
łecznych.

Raz jeszcze spotykamy się z po-
twierdzeniem prawdy, że ludzie,
nie posiadający wiary religijnej,
z niezwykłą łatwością idą na lep
wielkich „przepowiedni”, „pro-
roctw”, choćby najfantastycznie-
szych. Ludzie, którzy trują wiarę,
muszą ją zasłupić choćby przez
zabobny i przesady.

82 PARY ZEMDLAŁY W ZAWO- DACH TANEZNYCH W NO- WYM JORKU.

Policja na skutek nakazu sądo-
wego położyła wreszcie koniec nie-
ludzkiemu zawodom tanecznym, któ-
re trwały bez przerwy, dniem i nocą
od 20 dni w tutejszym Madison
Square Garden. Tancerczom ubie-
gającym się o nagrodę 8000 dola-
rowo wolno było co godzinę odpoc-
nąć przez 15 minut. Po 20
dniach z 91 par, którzy rozpoczęli
owe sportowe zawody, utrzymali
się na nogach 9 par. Pozostałe pa-
ry kolejno wynoszone z sali em-
balone.

BANDYTYZM W NOWYM JOR- KU.

Wybrki bandytów, które od
pewnego czasu stały się codzien-
nie wypadkami w Chicago, powta-
rzają się obecnie na najdłuższej
szlaku ulicach w Nowym Jorku.
W dniu 10-go lipca grupa robo-
tników pochodzących z Portorio
została literalnie zasypana kulami
z przejeżdżającego samochodem na
jednej z ulic Brooklynu. Po zabi-
ciu kilku ludzi gęsto się ostrze-
li-
li, Roman Piotrowski, C. d. n.

wując napastnicy szybko odjechał
i dotychczas nie zostali wykryci.
Zachodzi jednak podejrzenie, że
ulizne morderstwa, które w li-
bie kilkudziesięciu miast miejsc
w ostatnich czasach w Nowym Jor-
ku znajdują się w ścisłym związku
z działalnością bandy od roku tr-
zydziętej Chicago i większe mi-
asta w jego okolicy. Oczywiście
wchodzi tu w grę osobiste para-
chunki bandytów za denuncję-
SAMOLOT WPADŁ DO MIESZ-
KANIA.

Wojkowsy samolot francuski w
okolicach Chartres we Francji spadł
do ogrodu przelubując dach altany,
w której rodzina Jakaś spotywała
obiad. Żołędź samolotu wyśla ca-
ło z tego wypadku, podczas gdy
samolot zabił mężczyzny znajdu-
jącego się w altanie i ciężko ra-
nił jego żonę i corkę.

Kto chce sobie zamówić Ludzku
zamienić adres moich się spieszy, bo
biedziemy wnet drukować nowo adresy.

Zapłacił promieniarze „Ludu” PO 10\$000.

Tomaz Dzielczera, Ks. Komander, Bron-
kowiaki, Jan Bugaj, Marcia Wroblew-
ski, Jozef Przybysz, Teofil Jadach, Woj-
ciech Momot, Michał Zyla, Stefan Bar-
dyski, Leon Majchack, Antoni Haps-
towski, Selezek, Stefan Chochoł, Stan, Kel-
ler, Stan Redys, Symeon Kowalski, Au-
gust Muchowski, Agnieszka Erbal, Jan Sci-
słowski, Jozef Czuchajski, Henryk Sey-
dowski, Stan. Makowski, Edward Bry-
gala, Severino Zdanowicz, Michał Kry-
zjanowski, Stefan Witosławski, Wanda
Wolf, Fran. Danajski, Jozef Chyła, Alek-
sander Choinski, Julian Lisek, Wład-
Bukowski, Tomasz Mazurek, Julian Szwa-
Jan Światowski, Tomasz Skymantowicz,
Andrzej Satacinski, Jozef Drowiczki, To-
masz Mazurek, Jozef Grzabieluch, Sosty-
Mikostrojczak z S. Mathieu, Wład. Bucas,
Leon Wasiak, Wojciech Kluczewicz, Ks.
Fran. Chylnysek, Marcia Kłos, Jan Fa-
ler, Symeon Kulig, Jan Kulig, Jozef Ku-
rudz, Michał Lubinski, Jan Nizio rok 1927
i 1928, Tokarski, L. Ussacki, Lasek,
T-wo Jozef Poniatowski, Ig. Ussacki, St.
Gorzeki, J. Strzajalski, W. Kulczyński,
F. Szewczyński, W. Markowski, E. Fab-
A. Szwaki, M. Bortowski, H. Twardo-
wski, Jan Baranek, Fran. Mikowski, Antoni
Bojan, Piotr Pils, Wojciech Paiczka,
Wład. Krzyzanowski, Jan Wojcik, Jan
Albert, Kazimierz Piotrowski, Stan. Bia-
siek, Roman Piotrowski, C. d. n.